

Kvíz Global Money Week

správne odpovede

1

Študent Filip sa rozhodol nasporiť si na nový notebook. Vytvoril si krátkodobý finančný plán a našiel si brigádu. Počas jedného roka si bude odkladať mesačne 70 € a o 12 mesiacov bude mať dosť na kúpu notebooku. Pôvodná cena notebooku však pre infláciu stúpla o 12 %. O koľko mesiacov dlhšie musí sporiť, ak bude naďalej odkladať 70 €?

- a) o 1 mesiac dlhšie
- b) o 2 mesiace dlhšie**
- c) inflácia čas neovplyvní

Vysvetlenie odpovede:

Ak plánujete väčší nákup a nemáte dostatok peňazí, vytvorte si finančný plán a nasporte si ich. Môže sa však stať, že cena tovaru alebo služby z dôvodu inflácie stúpne. Filip si za rok plánoval nasporiť 840 €, čo bola pôvodná cena notebooku. Ak cena notebooku stúpla o 12 % (o 100,80 €), jeho nová cena bude 940 €. Filip teda musí v sporení pôvodnej sumy pokračovať ešte takmer 2 mesiace (alebo si môže začať odkladať vyššiu sumu).

2

Filip si založil v banke bežný účet. O niekoľko dní mu e-mailom prišla požiadavka, aby zaslal svoje prihlasovacie údaje do internet bankingu z dôvodu overenia jeho totožnosti a potvrdenia e-mailovej adresy. Čo by mal Filip urobiť?

- a) na e-mail neodpovedať a informovať svoju banku o tejto aktivite**
- b) zasláť požadované informácie na e-mail odosielateľa
- c) požadované údaje odoslať, ale nie ako odpoveď na e-mail, ale na oficiálnu e-mailovú adresu banky

Vysvetlenie odpovede:

Prihlasovacie údaje klienta, ako meno a heslo, slúžia výhradne vám na bezpečný vstup do prostredia internet bankingu. Banky takéto údaje od užívateľa nikdy nepožadujú e-mailom a to za žiadnych okolností. V prípade, ak dostanete podobný e-mail alebo akúkoľvek žiadosť o zaslanie vašich hesiel, buďte obozretní a kontaktujte banku. Ide o druh internetovej kriminality známy ako phishing alebo „lovenie

3

Filip sa po ukončení štúdia zamestnal a dostal prvú výplatu. Údajom na výplatnej páske však nerozumel. Na výplatnej páske bolo okrem iného uvedené:

Celková cena práce	1 622,40 €
Mesačná hrubá mzda	1 200 €
Odvody zamestnanca 13,4 %	160,80 €
Preddavky na daň z príjmu fyzických osôb 19 %	197,44 €
Mesačná čistá mzda	841,76 €

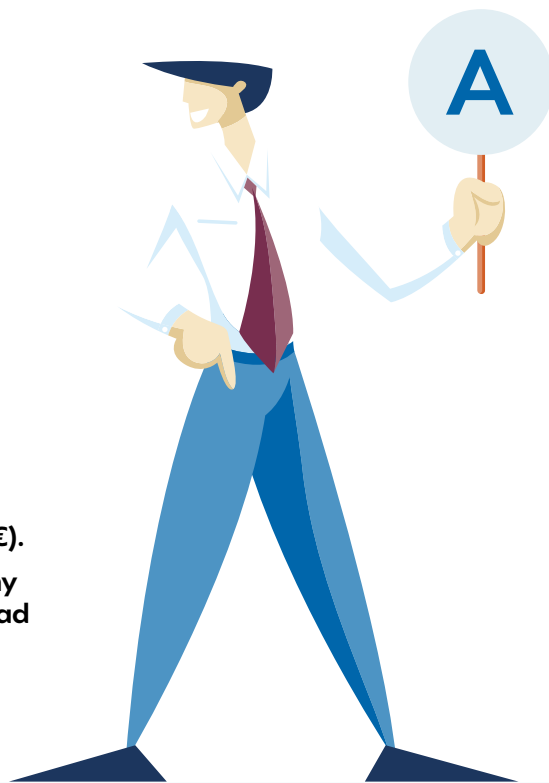
Ktoré z nasledujúcich tvrdení je správne?

- a) Filip dostane na účet výplatu 841,76 €
- b) Filip dostane na účet 1 622,40 €
- c) Filip dostane na účet výplatu 1 200 €

Vysvetlenie odpovede:

Na účet dostáva zamestnanec čistú mzdu (u Filipa je to 841,73 €).

Na výplatnej páske nájdete aj výšku hrubej mzdy a celkovej ceny práce (tzv. superhrubá mzda). Superhrubá mzda je celkový náklad zamestnávateľa na zamestnanca. Je to súčet hrubej mzdy a odvodov, ktoré musí na zamestnanca platiť zamestnávateľ (35,2 %). Keď z hrubej mzdy odpočítate povinné odvody zamestnanca (zdravotná a Sociálna poisťovňa) a preddavky na daň z príjmov, vznikne čistá mzda, ktorú dostávame na účet.

4

Filip sa presťahoval od rodičov do prenajatého bytu a kúpil si ojazdené auto na úver. Jeho príjem je 841 € a povinné mesačné výdavky (nájom, energie, splátka úveru a jedlo) sú 620 €. Plánuje si vytvoriť finančnú rezervu na horšie časy (napr. pre prípad straty zamestnania alebo dlhodobej PN). Akú minimálnu sumu by ste mu odporučili si mesačne odkladať zo svojho platu na tvorbu rezervy?

- a) minimálne 84 €, teda 10 % z príjmu
- b) 221 €, teda všetko, čo mu ostane po odrátaní povinných výdavkov
- c) 400 €

Vysvetlenie odpovede:

Finančná rezerva má slúžiť na úhradu neočakávaných výdavkov alebo v prípade straty príjmu na dlhší čas. Odporúča sa, aby bola aspoň vo výške 3 až 6 mesačných príjmov. Ak si ju chcete vytvoriť postupne priebežným sporením, odporúča sa na ňu vyčleniť 10 % z príjmu a odkladať ich, kým nezasporíte dostatočnú sumu. Filipovi tak z výplaty ostane aj časť peňazí na vlastné záujmy alebo krátkodobé a dlhodobé investovanie.

5

Filip sa popri vytváraní finančnej rezervy rozhodol sporiť si a svoje doterajšie úspory investovať do fondov alebo akcií. Dostal ponuku od spoločnosti Rýchlo bohatý, s. r. o., v ktorej mu sľubujú garantovaný výnos 7 % bez rizika. Čo má Filip urobiť?

- a) rýchlo využiť výhodnú ponuku a potom doriešiť detaily
- b) overiť si spoločnosť, či má oprávnenie na činnosť v registri NBS a vyžiadať si zmluvu, resp. podmienky investovania, aby si ich pozorne vopred prečítal
- c) využiť výhodnú ponuku a následne overiť správnosť rozhodnutia (buď v banke, alebo u svojich známych)

Vysvetlenie odpovede:

Výhodné ponuky na rýchle zbohatnutie bez rizika zvyčajne zavádzajú. Predtým, ako zveríte svoje peniaze niekomu do rúk, overte si v [registri subjektov Národnej banky Slovenska](#), či má oprávnenie na výkon svojej činnosti. Pred podpisom akejkoľvek zmluvy máte právo dostať zmluvu a všetky podmienky na preštudovanie

6

Filip nenaletel podvodníkom a svoje úspory investoval do regulovaných akciových podielových fondov. Nasporených už ma 6 000 € a každý mesiac na sporenie pravidelne posielal 30 €. Posledný polrok sa akciám nedarí a jeho investícia klesla o 600 €. Čo má Filip robiť?

- a) prestať pravidelne posielat 30 € a svoje úspory presunúť do konzervatívneho dlhopisového fondu
- b) s úsporami nehýbať a pokračovať v investičnej stratégii, ktorú si na začiatku zvolil**
- c) úspory na účte nechať, kým hodnota akcií stúpne. Potom ich vybrať a znova investovať pri ďalšom poklese. Opakovať to pri každom poklese a náraste

Vysvetlenie odpovede:

Filip by s úsporami nemal hýbať a mal by pokračovať v sporení. Vyberať peniaze predčasne alebo špekulovať a presúvať ich medzi fondmi môže priniesť ešte väčšiu stratu. Pri akciových a indexových fondoch sú krátkodobé poklesy štandardné a nemusíte sa ich obávať. Najhoršie, čo môžete urobiť počas poklesu na trhoch, je podľahnúť emóciám a vybrať z fondov peniaze. V tom prípade ste si vytvorili reálnu stratu. Keď si na začiatku urobíte plán a vyberiete vhodný fond, najlepšie je ho nemeniť a pokračovať podľa plánu počas celého obdobia sporenia.

7

Filip dostal od banky úver na auto s ročnou percentuálnou mierou nákladov – RPMN vo výške 6,3 % na 6 rokov. Nasporil si a rozhodol sa, že úver splatí predčasne po 3 rokoch. Zostatok úveru je 3 580 €. Môže úver splatiť?

- a) môže, ale musí zaplatiť banke poplatok za predčasné splatenie 1 %
- b) môže, ale musí banke doplatiť zvýšené úroky, akoby úver klasicky doplatil
- c) môže, a splatenie je bez poplatku kedykoľvek, ak je výška zostatku úveru nižšia ako 10 000 €**

Vysvetlenie odpovede:

Predčasné splatenie spotrebiteľských úverov do 10 000 € je zo zákona bez poplatku. Filip teda môže úver splatiť kedykoľvek a vďaka predčasnému splateniu bude celkové preplatenie nižšie, ako mal pôvodne uvedené v zmluve.

8

Filip sa dozvedel, že zamestnávateľ mu môže prispievať na dôchodok, ak si otvorí 3. pilier. Do dôchodku pôjde Filip pravdepodobne o 40 rokov. Čo by mal urobiť?

- a) otvoriť si sporenie v doplnkovom dôchodkovom fonde v 3. pilieri do dlhopisových fondov
- b) otvoriť si sporenie v doplnkovom dôchodkovom fonde v 3. pilieri do akciových alebo indexových fondov**
- c) otvoriť si termínovaný účet s garantovaným úrokom 2 %

Vysvetlenie odpovede:

Vďaka príspevku zamestnávateľa je sporenie v 3. pilieri výhodné. Ak by si Filip otvoril termínovaný účet, príde o príspevky zamestnávateľa. Pretože bude Filip sporiť na dôchodok ešte veľa rokov, môže si dovoliť riskantnejšiu voľbu – akciové a indexové fondy. Tie majú síce väčšie krátkodobé výkyvy, ale dlhodobo prinášajú vyššie výnosy ako dlhopisy alebo termínované účty.

9

Filip si kúpil byt financovaný na hypotéku. Splatnosť hypotéky si zvolil 30 rokov, úrokovú sadzbu si zafixoval na 5 rokov, výška úrokovej sadzby je 3,25 % ročne. Čo sa stane s Filipovou hypotékou o 5 rokov?

- a) banka Filipovi pošle list, v ktorom mu oznámi nové úrokové sadzby, v tomto čase môže Filip zmeniť dĺžku novej fixácie úrokovej sadzby alebo predčasne splatiť úver bez poplatku
- b) banka automaticky zafixuje novú úrokovú sadzbu na 5 rokov, ak sa Filip sám neozve
- c) banka automaticky zníži úrokovú sadzbu na najbližšie 3 roky a oznámi to Filipovi listom

Vysvetlenie odpovede:

Fixácia úrokovej sadzby je obdobie, počas ktorého pri úvere platia dohodnuté podmienky. Banka počas fixácie nemôže zmeniť výšku splátky ani úrokovú sadzbu. Po uplynutí obdobia fixácie pošle klientovi list, v ktorom mu oznámi nové úrokové sadzby pre jednotlivé obdobia fixácie (napríklad fixácia na 1, 3 alebo 5 rokov). Klient môže v čase fixácie urobiť mimoriadnu splátku v akejkoľvek výške alebo zmeniť obdobie fixácie a zmení sa mu aj úroková sadzba (sadzby banka pravidelne mení podľa aktuálnej situácie na trhu). Úver môže aj predčasne splatiť a čerpať ho v inej banke za lepších podmienok.

10

Vďaka situáciám, ktoré Filip zažil, sa postupne vzdelával a rozhodol sa, že aj on prispeje k rozvoju finančnej gramotnosti. Založil si občianske združenie, vymyslel program pre školy, ktorý nadväzuje na vzdelávanie pre školy 5peňazí. Chýbajú mu však financie na jeho realizáciu. Kde by ich mohol získať?

- a) požiadať ministerstvo financií o úver na vzdelávaciu činnosť
- b) požiadať o grant Nadáciu Národnej banky Slovenska**
- c) skúsiť šťastie a zahrať si v kasíne, aby vyhral peniaze na svoj projekt

Vysvetlenie odpovede:

Nízka finančná gramotnosť obyvateľov Slovenska je častou príčinou ich ekonomických a sociálnych problémov. Grantové výzvy dávajú príležitosť zmeniť to. Nadácia NBS preto pravidelne podporuje menšie aj väčšie projekty na zvýšenie finančnej gramotnosti. Viac informácií o grantoch nájdete na [stránke nadácie](#).

